

APSTIPRINĀTS
ar Izglītības un zinātnes ministrijas
2003. gada 14.februāra
rīkojumu Nr. 79

PROFESIJAS STANDARTS

Reģistrācijas numurs PS 0153

Profesija

Sporta treneris

Kvalifikācijas līmenis

4

Nodarbinātības apraksts

**Nodrošina sporta treniņu procesu atbilstoši
sporta treniņu mērķiem.**

Pienākumi un uzdevumi

Pienākums	Uzdevumi
Veidot un īstenot savam sporta veidam atbilstošu darbību:	
1. Pedagoģiskajā jomā	1.1. Īstenot modernas, mūsdienu prasībām atbilstošas sporta zinātnes un prakses vērtības, principus, pārlicības, augstvērtīgas sporta prakses tendences. 1.2. Veidot pozitīvu un aktīvu attieksmi pret sportu un fiziskajām aktivitātēm. 1.3. Praktiskajā darbā pielietot fiziskās un garīgās attīstības un kustību iemaņu veidošanās un pilnveidošanās dzimuma un vecuma īpatnības un likumsakarības atbilstoši izvēlētajam sporta veida.
2. Projektēšanas jomā	2.1. Noteikt sporta vispārējos un konkrētos mērķus un uzdevumus, orientējoties uz harmoniskas personības attīstīšanu un augstvērtīgiem sporta sasniegumiem. 2.2. Veikt dažāda kontingenta mācību treniņu procesa un pasākumu perspektīvo, kārtējo un operatīvo plānošanu. 2.3. Pamatojoties uz trenētības līmeņa individuālajām īpatnībām un trenētības stāvokļa dinamiku, izvēlēties adekvātas metodes un nodarbību formas atbilstoši mūsdienu tendencēm un prasībām sportā.
3. Organizatoriskajā sfērā	3.1. Orientēties sporta vadības, federāciju pārvaldes, federācijas un citās ar sportu saistītās struktūrās. 3.2. Izstrādāt, sastādīt un uzglabāt mācību treniņu procesa visa veida plānus, sacensību un citu sporta pasākumu kalendāros plānus, finansu un atskaišu dokumentāciju, kas saistīta ar sporta darbību. 3.3. Organizēt un vadīt treniņu nodarbības, sacensības un citus ar sportu saistītus pasākumus.
4. Konstruēšanas sfērā	4.1. Atbilstoši izvirzītajiem mērķiem un uzdevumiem izvēlēties adekvātas vadības, organizēšanas, sporta un treniņu metodes un paņēmienus. 4.2. Noteikt audzēkņu fiziskās sagatavotības, fizisko darbaspēju, tehniskās meistarības un cita veida attīstības līmeņus. 4.3. Veikt sporta pedagoģisko kontroli, traumu profilaksi, drošības tehnikas pasākumus, sniegt pirmo palīdzību, fizisko un psihisko rehabilitāciju.
5. Komunikatīvajā sfērā	5.1. Modulēt audzēkņu un komandu emocionālo stāvokli, uzmanības līmeni, fiziskā, psihiskā un garīgā noguruma pakāpi. 5.2. Radīt labvēlīgu atmosfēru audzēkņu un komandas attiecībās.
6. Veidot un īstenot savam sporta veidam atbilstošu koncepciju, programmas u.tml.	6.1. Pārzināt pedagoģiski psiholoģisko un medicīniski bioloģisko zinātņu saturu, kas integrētas sporta zinātnes kopumā.
7. Pārzināt sporta sistēmas reglamentējošos normatīvos aktus un dokumentus.	7.1. Pārzināt sporta mācību treniņu programmu saturu, 7.2. Prast patstāvīgi izveidot programmas un to saturu.

8. Zināt sporta pedagoga profesionālās ētikas kodeksu.	8.1.Ievērot sporta pedagoģisko morāli ar audzēkņiem, komandu un sporta sabiedrību kopumā.
9. Pilnveidot profesionālo kompetenci.	<p>9.1 Pilnveidot spēju radoši apvienot un pielietot visas iegūtās zināšanas, prasmes un iemaņas.</p> <p>9.2 Pilnveidot spēju sadarboties ar dažāda vecuma, dzimuma, fiziskās sagatavotības un sportiskās meistarības kontingentu.</p> <p>9.3 Veikt un pilnveidot savas trenera darbības objektīvu analīzi un vērtējumu.</p> <p>9.4 Sistemātiski paaugstināt savu trenera darbības profesionālo meistarību.</p>

Īpašie faktori, kas raksturo darba vidi:

- Organizatoriskie - Mācību treniņu procesa organizatoriskā un metodiskā formu daudzveidība.
- Sociālie - Sociālie, ekonomiskie un sadzīves apstākļi (tradīcijas, sociālais klimats, audzēkņu un komandu kontingents, intereses, attieksmes pret sportu un treniņu nodarbībām).
- Fizikālie - Nav
- Bioloģiskie - Nav
- Ķīmiskie - Nav

Īpašas prasības uzdevumu veikšanai:

- Treniņu darbs un organizatoriskā darbība, plānošana, kontrole, uzskaitē

Prasmes

Kopīgās prasmes nozarē	Specifiskās prasmes profesijā	Vispārējās prasmes/spējas
<ul style="list-style-type: none"> Prasme noteikt, izvēlēties un atbilstoši realizēt sporta vispārējos un konkrētos mērķus un uzdevumus. Prasme noteikt treniņu procesa vispārējos un speciālos mērķus. Prasme izvēlēties un pielietot atbilstošas treniņu metodes. Prasme novērtēt audzēkņu fizisko un funkcionālo stāvokli. Prasme analizēt un izvērtēt treniņu procesu. Prasme organizēt audzēkņus treniņu procesam. Prasme organizēt drošu treniņu un sacensību vidi. 	<ul style="list-style-type: none"> Prasme audzēkņu spējām noteikt slodžu apjomus un intensitāti. Prasme veikt visa veida kontroli, traumu profilaksi, sniegt pirmo palīdzību, fizisko un psihisko rehabilitāciju. Prasme radoši apvienot un pielietot visas iegūtās zināšanas, prasmes un iemaņas. Prasme orientēties un darboties nestandarta situācijās un apstākļos. Prasme veidot sporta personību. Prasme vadīt kolektīvu, komandu u.tml. Prasme un iemaņas saskarsmē ar cilvēkiem. Prasmes, zināšanas un iemaņas savā sporta veidā. 	<ul style="list-style-type: none"> Prasme īstenot treniņu programmas, plānus u.tml. Prasme pilnveidot savu meistarību. Prasme ievērot trenera profesionālās ētikas normas. Prasme ievērot Sporta ētikas kodeksu. Prasme ievērot Antidopinga konvenciju. Prasme ievērot spēkā esošos tiesību aktus, augstāk stāvošo organizāciju rīkojumus un citus normatīvos aktus.

Zināšanas

Zināšanas	Zināšanu līmenis		
	Priekšstats	Izpratne	Pielietošana
Pedagoģija			
Psiholoģija			
Sporta teorija			
Treniņu teorija			
Biomehānika			
Sporta fizioloģija			
Sporta bioķīmija			
Sporta medicīna			
Izvēlētais sporta veids			
Citi sporta veidi			
Higiēna			

Profesijas standarta izstrādes darba grupas sastāvs:

- Andris Kalniņš – LR Nacionālās sporta skolas direktors;
- Egīls Puriņš – LR Sporta federāciju padomes ģenerālsekretārs;
- Viesturs Krauksts – Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas prorektors;
- Aldonis Vrubļevskis – Latvijas Olimpiskās komitejas Olimpiskās vienības direktors;
- Nils Grasis – Latvijas Sporta speciālistu tālākizglītības centra vadītājs;
- Žoržs Tikmers – Latvijas Olimpiskās komitejas viceprezidents;
- Agris Lībergs – LR Nacionālo bruņoto spēku Sporta kluba priekšnieks, pulkvežleitnants;
- Zigmunds Konešs – LR IZM Sporta pārvaldes Sporta daļas vecākais referents;
- Armands Krauliņš – Valsts basketbola vīriešu izlases galvenais treneris;
- Juris Šteinbergs – LR Airēšanas federācijas ģenerālsekretārs.

Konsultants:

- Uldis Grāvītis – Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmijas rektors.

Profesijas standarta eksperti:

- Aldis Teteris – Murjāņu sporta ģimnāzijas direktora vietnieks sporta darbā ;
- Vitālijs Urbanovičs – Latvijas biatlona Valstvienības galvenais treneris;
- Zigmunds Grigoļunovičs – Jelgavas rajona Sporta centra volejbola treneris, Latvijas nacionālo izlašu komandu galvenais treneris.